

Boj s peskom. Največja puščava na cellem svetu je afriška Sahara. Ako bi bile saharske s peskom pokrite neizmerne ravnine prepletene s kanalizacijo iz morja, bi puščava v zelenju oživila in milijoni in milijoni ljudi bi imeli na razpolago najbolj rodovitno zemljo in najugodnejše podnebje. Danes naletimo v Sahari le na takozvane oaze - zelene otoke, ki nastanejo tamkaj, kjer je kak studenec. Afriške oaze so seve rodovitne in pravi paradiži. Danes skušajo saharske oaze zvezati med seboj z avtomobilskim prometom. Največja ovira glede modernega prometa po puščavi je drobní pesek, ki je na videz nekaj prav neznanega, a presneto neprijetnega ter opasnega, ako se dvigne v nepreglednih oblakih in se zopet spušča na zemljo. Radi peska je gradnja avtomobilskih cest po Sahari onemogočena. Peščeni oblaki so velika nevarnost ter nadloga za oaze. Pesek je popolnoma zasul že veliko zelenih otokov. V novejšem času zajezujejo peščene meteže s sajenjem posebne travnate vrste, ki zavira kolobarjenje kamenitih drobcev. Oaze se zavarujejo napram peščenim viharjem z visokimi zidovi. Tisoč in tisoletja že bije človek brezuspešen boj s puščavskim peskom. Danes se pojavljajo inženjerji s sprejemljivimi in mogočimi načrti, po katerih bi se dalo izpeljati vodo iz Sredozemskega morja v Saharo in jo ozeleiniti v nekaj desetletjih.

Tihotapec s prstami na nogi. Litvanski (na severu) carinski uradniki so, kakor malokateri drugi cariniki, namazani z vsemi žavbami, če gre za to, da odkrijejo tihotapsko blago. Ker dobijo 50 odstotkov vrednosti zaplenjenega tihotapskega blaga kot nagrado, jim je celo mogoče, da v nemških obmejnih mestih vzdržujejo plačane ovađuhe, ki jim naznanijo osebe, ki so nakupile ob meji in nato skušajo kupljeno blago vtihotapiti čez litvansko mejo. Kakor hitro dotični prebivalec obmejnega ozemlja prekorači mejo, kjer seveda nima nič carini podvrženega, je cariniku navadno treba samo seči v kak žep tihotapca, da privleče več ali manj vredno tihotapsko blago na dan. Nedavno je neki kmetski sin iz litvanskega ozemlja prekoračil mejo pri Ragitnu, kjer si je kupil za svojo poroko poročne prstane. Tudi njega so ovađuhi že naznanili litvanskim carinikom in na vprašanje, če ima kaj zacariniti, je seveda odgovoril, da nič. Tudi telesna preiskava je bila brezuspešna. Pri slečenem možu niso mogli najti kupljenih prstanov. Zviti uradniki so stali pred zagovornikom, katero bi pa zelo radi rešili. Zato so možu obljubili, da ga bodo z njegovimi prstani neovirano pustili naprej, če pove, kam jih je skrnil. Smejoč se je mladi mož sezul nogavice in na prstih na nogah se je zasvetilo 6 zlatih prstanov. Porabil je namreč to priliko, da je tudi za dva svoja tovariša kupil prstane. Litvanski cariniki pa začnejo doslej vsako telesno preiskavo pri prstih na nogah!

Dionizovo uho. Ta naslov se je oprijel v starih časih v skalo usekane ječe v mestu Sirakuza na italijanskem otoku Sicilija. Ječa je bila tako naprav-

ljena, da je bilo slišati v gotovi oddaljenosti še tako rahlo šepetajoče razgovore jetnikov. Sedaj se je raznesla iz Londona v svet vest, da so odkrili pred kratkem v gradu Hastings enako čudo, kakor je bila sirakuška ječa. Angleška ječa je 15 čevljev pod zemljo in tudi usekana v skalo. Jetniki, ki so svoj čas ječali skupaj v tej dolbini v neprodilni temi, so bili uverjeni, da ne sliši nikdo njihovih medsebojnih pogovorov in da si lahko popolnoma zaupajo med seboj. Kakih 20 m proč od ječe je bil v skalo izdolben prostor za paznika, ki je slišal vsako še tako tiho izgovorjeno besedo s povečano jakostjo. V poslušalnici je še danes slišati tikanje žepne ure iz ječe. To prikazen si razlagajo na ta način, da pelje skozi te skale v Hastingsu železnorodna žila, ki upliva kakor zvočnik.

Buditelj Indije na pohodu.

Celi svet danes piše ter gleda v Indijo Ghandija, ki hoče svojo domovino osvoboditi in jo iztrgati Angležem brez orožja.

Kdo in kaj je Ghandi, o tem so poučeni naši cenj. Čitatelji iz tozadevne razprave v lanskem letu. Tokrat hočemo opisati le Ghandijev najnovejši načrt, ki je presneto opasen tudi za sicer nekako vsemogočne Angleže.

Ghandi je začel z 80 najzvestejšimi učenci peš pohod iz svojega bivališča v Achmadabadu. Končati hoče pot v zalivu indijskega mesta Bombay. Med potjo so se pridružile buditelju Indije nepregledne množice, ki poslušajo njegove nauke o svobodi ter samostojnosti. Kakor že omenjeno, je cilj Ghandijevega romanja morskí zaliv pri Bombayu, kjer se hoče lotiti s svojimi na lastno roko pridobivanja soli iz morske vode, ker je sol v Indiji angleški monopol.

Ghandijev tokratni načrt je: Angleže brez nasilja izrinuti iz Indije in sicer tako-le:

On pridiguje: »Živimo tako, kakor bi Angležev pri nas sploh ne bilo! Obnašajmo se tako, kakor da bi ne bilo nad nami indo-angleške vlade. Ne kupujmo nič od Angležev, ne plačujmo davkov in ne ozirajmo se na nobeno odredbo od strani oblasti.

Ghandijevih besed so se oklenili že milijoni mož ter žen, ki so začeli sami presti bombaževino, jo tkati ter izdelovati platno popolnoma samostojno od Angležev. Na vseh poljih hoče uvesti prerok domačo obrt, ki bi naj bila neodvisna od angleških tvornic.

Na tokratnem romanju poziva buditelj rojake na štrajk glede plačevanja

Letalo — pomočnik pri ribolovu. Nemški ribiči v Severnem morju so se poslužili letos pri lovu na polenovke letala. Ribič Mess pripoveduje sledeče: Dne 14. januarja t. l. so bili pripravljene ribiški parniki, da se lotijo polenovek na že znanih mestih Severnega morja. Zgodaj zjutraj je odrčalo na izvid za ribami vodno letalo. Neverjetno, a resnično, da je videti z letala iz višine 400 do 500 m prav na dno Severnega morja. Jasno je razločiti polenovke, ki se porivajo pod vodo po več kilometrov na dolgo in nekaj 100 metrov na široko. Na ta način nam je javilo letalo po radiju, kam ravno je treba slediti ladjam in čolnom, da bo lov obilen. Aeroplan nam je omogočil, da je bil letošnji lov siguren in vsikdar prav obilen.

*

davkov. Ker je ena najbolj potrebnih življenjskih potrebščin sol angleški monopol, bode dal Ghandi lastnoročno vzgled, kako treba to monopoliziranje onemogočiti. Ali ga ne bodo Angleži pri tem početju ovirali s silo? In kaj potem? Na ta vprašanja je on sam odgovoril: »Sam ne vem, kaj bo v nasilnem slučaju. Jaz nisem v položaju vojskovodje, ki postopa po natančno izdelanem načrtu.«

Ghandi ni politik. Iz njegovih naukov, ki so prepleteni z narodnimi, socialnimi ter verskimi resnicami, ni mogoče ustvariti kakkega politično strankarskega programa.

Pač pa se je priključila Ghandiju na tokratnem pohodu mogočna indijska stranka »Swaraj«. Swaraj ima v programu: neodvisnost Indije v smislu angleških dominijonov kakor so: Kanada, Južna Afrika, Avstralija ter Nova Zelandija. Ghandi bi se zadovoljil z manj nego zahteva omenjena stranka.

Protí Ghandijevemu gibanju je poslala angleška Macdonaldova vlada indijskega podkralja lorda Irwina. Prispej je v Indijo s spravnim programom, ki naj bi končal mirno brez nasilja ter prelivanja krvi. Kljub spravljenosti pa je že pustil podkralj zapreti nekatere Ghandijeve najbolj zveste, ki so bili po sebnó delavni ter neustrašeni.

*

Otok nesnažc.

Otok, ki zasluži po vsej pravici zgorajni naziv, se imenuje Kolgujev in leži v Barent morju — visoko na severu. Na otoku prebiva 29 samojedskih družin — v celém 230 oseb. Edina naselbi-

Novo!

MOJ TOVARIŠ

Novo!

Molitvenik za mladeniče, s posebnim naukom za vojake.

Obseg 220 strani. Cena 16 Din z rdečo obrezo in 20 Din, z zlato obrezo.
Po pošti 2 Din več. Dohl se v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU,
Koroška cesta 5 in v podružnici Aleksandrova cesta 6.